בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ

גִּלָּיוֹן

שִׁיעוּרֵי חִינּוּךְ

מֵרַאשׁ הַיְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א

עֲצוֹת פְּרַקְטִיּוֹת וְהַדְרָכָה לְהוֹרִים, מְלַמְּדִים, מְחַנְּכִים וּמְחַנְּכוֹת

מוסדות היכל הקודש ברסלב

גליון קע"ד

פרשת וירא שנת תשפ"ז

שִׁיעוּרֵי חִינּוּךְ

מֵאֵת רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א

- לְהַמְתִּיק אֶת הַתּוֹרָה -

לְהַמְתִּיק לַיְלָדִים אֶת הַתּוֹרָה

הַשֵּׁבָט לְבוֹרֵא עוֹלָם שֶׁאָנוּ זוֹכִים לְלַמֵּד עִם יְלָדִים, אֲנַחְנוּ זוֹכִים לְהַכְנִיס בַּיְלָדִים שֶׁיֵּשׁ בּוֹרֵא עוֹלָם, וְאֶת הַמְּתִיקוּת שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

אִם רוֹצִים לְחַנֵּךְ יְלָדִים צְרִיכִים לְהִסְתַּכֵּל בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי רַק עִם הָעֵצוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה אֶפְשָׁר לָדַעַת אֵיךְ לְחַנֵּךְ יְלָדִים.

כָּתוּב בַּפָּרָשָׁה שֶׁל מַתַּן תּוֹרָה (שְׁמוֹת לא, יח): "וַיִּתֵּן אֶל מֹשֶׁה כְּכַלֹּתוֹ לְדַבֵּר אִתּוֹ בְּהַר סִינַי שְׁנֵי לֻחֹת הָעֵדֻת לֻחֹת אֶבֶן...".

אוֹמֵר הַמִּדְרָשׁ הַקָּדוֹשׁ (שְׁמוֹת רַבָּה מא, ה), לָמָּה לֹא כָּתוּב כְּכַלּוֹתוֹ עִם וָאו? כְּדֵי שֶׁיּוּכְלוּ לְנַקֵּד אֶת זֶה 'כְּכַלֹּתוֹ', כְּמוֹ כַּלָּה, בְּדִיּוּק כְּמוֹ כַּלָּה שֶׁעֲרֵבָה לֶחָתָן שֶׁלָּהּ, כָּךְ צְרִיכָה לִהְיוֹת הַתּוֹרָה עֲרֵבָה לַשּׁוֹמְעִים אוֹתָהּ. וְהַמִּדְרָשׁ אוֹמֵר בְּזֶה הַלָּשׁוֹן: "כָּל מִי שֶׁהוּא מוֹצִיא דִּבְרֵי תּוֹרָה וְאֵינָן עֲרֵבִין עַל שׁוֹמְעֵיהֶן כְּכַלָּה שֶׁהִיא עֲרֵבָה לְבַעְלָהּ נוֹחַ לוֹ שֶׁלֹּא אָמָרָן".

זֶהוּ אֶחָד מֵהַדְּבָרִים הַנִּחוּצִים שֶׁמְּלַמֵּד צָרִיךְ לָדַעַת, חַיָּבִים לְהַמְתִּיק לַיְלָדִים אֶת הַתּוֹרָה. יְכוֹלִים לִהְיוֹת שְׁנֵי מְלַמְּדִים שֶׁשְּׁנֵיהֶם מְלַמְּדִים אֶת אוֹתוֹ קֶטַע שֶׁל הַגְּמָרָא, אֶחָד מַמְתִּיק אֶת זֶה וְעוֹשֶׂה אֶת זֶה מְעַנְיֵן וְהַשֵּׁנִי מְלַמֵּד אֶת זֶה פָּשׁוּט וְיָבֵשׁ, אָז יִהְיֶה נָכָר עַל הַתַּלְמִידִים הֶבְדֵּל גָּדוֹל, כִּי זֶה שֶׁמְּלַמֵּד בְּנְעִימוּת, הַתַּלְמִידִים שֶׁלּוֹ יְקַבְּלוּ נְעִימוּת בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

הַחָכְמָה שֶׁל אֲרוּחָה נְעִימָה

מַה הַחָכְמָה שֶׁהָאוּלָמוֹת הַיְקָרִים עוֹשִׂים אֶת הָאֲרוּחוֹת נְעִימוֹת? זֶה לֹא מְשַׁנֶּה אֵיזֶה סוּג אֹכֶל נוֹתְנִים, זֶה תָּלוּי בָּאֹפֶן שֶׁמְּקַשְּׁטִים אֶת הָאֹכֶל; הֵם מַכְנִיסִים עֲשָׂבִים בְּצַלַּחַת הַדָּגִים, וּמְשַׁתַּמְּשִׁים עִם מַפּוֹת צִבְעוֹנִיּוֹת, וְכָךְ מְקַבֶּלֶת כָּל הָאֲרוּחָה טַעַם אַחֵר. בְּסִיּוּמִים אֲצִלֵּנוּ אֲנַחְנוּ גַּם עוֹשִׂים כָּכָה, מַגִּישִׁים קוּגֶל וְטְשׁוּלְנְט פְּשׁוּטִים, אֲבָל מַנִּיחִים אֶת זֶה עַל מַפּוֹת צִבְעוֹנִיּוֹת, וְזֶה כְּבָר קוּגֶל אַחֵר לְגַמְרֵי וְטְשׁוּלְנְט אַחֵר לְגַמְרֵי...

אוֹתוֹ דָּבָר צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כְּשֶׁלּוֹמְדִים עִם יְלָדִים כָּל לִמּוּד שֶׁהוּא, צְרִיכִים לְהַגִּישׁ אֶת זֶה עִם טַעַם, בְּנְעִימוּת, שֶׁהַיְלָדִים יַרְגִּישׁוּ מְתִיקוּת וּנְעִימוּת בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

לְהֵעָזֵר זֶה בָּזֶה בְּעֵצוֹת וְרַעְיוֹנוֹת

מוֹהֲרָא"שׁ הָיָה אוֹמֵר לִי הַרְבֵּה פְּעָמִים: "לִפְנֵי שֶׁאַתָּה מוֹסֵר שִׁעוּר תָּשִׂיר נִגּוּן, כְּדֵי לִפְתֹּחַ אֶת הַלְּבָבוֹת שֶׁל הַבַּחוּרִים", אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ אִם מְלַמְּדִים יְכוֹלִים לְחַקּוֹת אֶת זֶה, אֲבָל צְרִיכִים לִמְצֹא דֶּרֶךְ אֵיךְ לִפְתֹּחַ אֶת הַלְּבָבוֹת שֶׁל הַיְלָדִים, שֶׁהַלִּמּוּד יִהְיֶה דָּבָר נָעִים.

זֶה כְּדַאי שֶׁהַמְּלַמְּדִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם כְּבָר רַעְיוֹנוֹת טוֹבִים אֵיךְ לְהַכְנִיס חֶשֶׁק בְּמִסְירַת הַלִּמּוּדִים, שֶׁיִּשְׁתַּתְּפוּ מְלַמְּדִים אֲחֵרִים, שֶׁיִּהְיֶה 'וּמְקַבְּלִין דִּין מִן דִּין', שֶׁיֵּעָזְרוּ זֶה בָּזֶה בְּעֵצוֹת וְרַעְיוֹנוֹת, שֶׁכֻּלָּם יוּכְלוּ לַהֲפֹךְ אֶת הַלִּמּוּד לְמָתוֹק וְנָעִים.

עֵצָה לְהַכְנִיס חֶשֶׁק בַּתְּפִלָּה

אֲנִי מְקַבֵּל מִכְתָּבִים מִמְּלַמְּדִים וּמוֹרוֹת שֶׁשּׁוֹאֲלִים: "מָה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת שֶׁהַיְלָדִים בִּכְלָל לֹא מְעֻנְיָנִים לְהִתְפַּלֵּל?"

צְרִיכִים לָדַעַת, אִי אֶפְשָׁר לִכְעֹס כְּשֶׁיֶּלֶד לֹא מִתְפַּלֵּל, כִּי יְלָדִים הֲרֵי לֹא מְבִינִים אֶת הַפֵּרוּשׁ שֶׁל הַתְּפִלָּה, בְּקֹשִׁי שֶׁאַבְרֵכִים מְבִינִים אֶת פֵּרוּשׁ הַתְּפִלָּה; בְּגִיל אַרְבָּעִים מַתְחִילִים לְהִתְפַּלֵּל בְּכַוָּנָה, כְּמוֹ שֶׁחָכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (תַּעֲנִית טו.): כְּשֶׁיֵּשׁ צָרָה לֹא עָלֵינוּ, צְרִיכִים לִשְׁלֹחַ לְפָנֵי הַתֵּבָה אָדָם שֶׁהוּא כְּבָר יוֹתֵר מְבֻגָּר וְשֶׁיֵּשׁ לוֹ כְּבָר בַּיִת עִם יְלָדִים, כִּי אֶחָד שֶׁהוּא כְּבָר מְבֻגָּר וּבַעַל מִשְׁפָּחָה בְּוַדַּאי יִתְפַּלֵּל בְּכַוָּנָה.

שֵׁנִית, לִפְנֵי שֶׁאַתָּה כּוֹעֵס עַל יֶלֶד לָמָּה הוּא מְשַׂחֵק עִם הַמִּשְׂחָקִים שֶׁלּוֹ בִּשְׁעַת הַתְּפִלָּה, תִּזָּכֵר אִם אֶצְלְךָ לֹא קוֹרֶה אַף פַּעַם שֶׁאַתָּה מֵצִיץ בָּעָלוֹן בֶּאֱמְצַע הַתְּפִלָּה... זֶה הֲרֵי גַּם מִשְׂחָק, לִילָדִים יֵשׁ אֶת הַמִּשְׂחָקִים שֶׁלָּהֶם וְלִמְבֻגָּרִים יֵשׁ אֶת הַמִּשְׂחָקִים שֶׁלָּהֶם.

בְּוַדַּאי שֶׁחַיָּבִים לִדְרֹשׁ מֵהַיְלָדִים שֶׁיִּתְפַּלְּלוּ יָפֶה, אֲבָל אִם יְלָדִים מְסָיָּמִים עֲדַיִן לֹא מִתְפַּלְּלִים יָפֶה, זֶה עֲדַיִן לֹא נִקְרָא שֶׁהֵם לֹא מְעֻנְיָנִים בִּכְלוּם...

אִם מְלַמֵּד רוֹצֶה שֶׁהַיְלָדִים יִתְפַּלְּלוּ בְּחֶשֶׁק אָז כְּדַאי שֶׁיִּתְפַּלְּלוּ עִם נִגּוּנִים, וּמִזְּמַן לִזְמַן שֶׁיַּחֲלִיפוּ אֶת הַנִּגּוּנִים, כִּי נִגּוּנִים יְכוֹלִים לְהוֹסִיף חֶשֶׁק בַּתְּפִלָּה.

הַכֹּל תָּלוּי בַּנִּגּוּן שֶׁשָּׁרִים לַיֶּלֶד

מְלַמְּדִים יְקָרִים, אִם תַּכְנִיסוּ בַּיְלָדִים אַהֲבָה לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְאַהֲבָה לִהְיוֹת יְהוּדִי, זֶה יַחְדֹּר בַּיְלָדִים.

הַכֹּל תָּלוּי בַּנִּגּוּן שֶׁשָּׁרִים לַיְלָדִים; יְלָדִים שֶׁשּׁוֹמְעִים עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע שָׁעוֹת שֶׁהַהוֹרִים שֶׁלָּהֶם מְדַבְּרִים מִכֶּסֶף כֶּסֶף כֶּסֶף, אָז הַיְלָדִים גַּם יַחְשְׁבוּ רַק מִכֶּסֶף, אֲבָל אִם שָׁרִים עִם הַיְלָדִים: "אַה, הַשַּׁבָּת כְּבָר מַגִּיעָה", "אַה, הַחַג כְּבָר מַגִּיעַ", "מִצְווֹת זֶה הַדָּבָר הֲכִי טוֹב", אָז הַיְלָדִים יְקַבְּלוּ אַהֲבָה לַתּוֹרָה וְלַמִּצְווֹת.

אַל תִּתְעַיֵּף מִלַּחֲזֹר וּלְהַגִּיד עוֹד פַּעַם וְעוֹד פַּעַם

הַמִּדְרָשׁ הַקָּדוֹשׁ (שְׁמוֹת רַבָּה מא, ו) מְפָרֵשׁ אֶת הַמִּלִּים 'לְחֹת אֶבֶן' - שֶׁ'לְחֹת' זֶה מִלְּשׁוֹן לְחָיַיִם, "כָּל מִי שֶׁאֵינוֹ מֵשִׂים לְחָיָיו כָּאֶבֶן הַזּוֹ, אֵינוֹ זוֹכֶה לַתּוֹרָה".

בְּפַשְׁטוּת זֶה מְדַבֵּר עַל סְתָם אֲנָשִׁים, מִי שֶׁרוֹצֶה לִזְכּוֹת לְתוֹרָה, צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת אֶת לְחָיָיו כְּאֶבֶן, שֶׁלֹּא יִתְעַיֵּף מִלִּלְמֹד תּוֹרָה.

זֶה מְדַבֵּר גַּם עַל מְלַמְּדִים; לְמְלַמְּדִים צְרִיכִים לִהְיוֹת לְחָיַיִם מֵאֶבֶן, שֶׁאֲפִלּוּ שֶׁחָזְרוּ עַל מַשֶּׁהוּ כַּמָּה פְּעָמִים שֶׁלֹּא יִתְעַיְּפוּ מִלַּחֲזֹר וּלְהַגִּיד עוֹד פַּעַם וְעוֹד פַּעַם.

בְּכָל פַּעַם שֶׁרוֹאִים שְׁנֵי יְלָדִים רָבִים בֵּינֵיהֶם, צְרִיכִים לַחְזֹר וּלְהַגִּיד אֶת אוֹתָם הַמִּלִּים: "יְהוּדִי לֹא רָב עִם אַף אֶחָד", "יְהוּדִי לֹא מַרְבִּיץ", "אָסוּר לְהָצִיק", "אָסוּר לְהַעֲלִיב", וְכָךְ גַּם בְּכָל פַּעַם שֶׁקּוֹרֶה שֶׁיֶּלֶד גָּנַב מַשֶּׁהוּ מִיֶּלֶד אַחֵר, צְרִיכִים עוֹד פַּעַם לַחְזֹר וְלוֹמַר: "אָסוּר לִגְנֹב".

אִם יֶלֶד גָּנַב מַשֶּׁהוּ מִיֶּלֶד אַחֵר, זֶה לֹא אוֹמֵר שֶׁהַיֶּלֶד הוּא נוֹרָא, אֶלָּא כָּךְ הֵם יְלָדִים; אֲנִי מְקַבֵּל כָּל הַזְּמַן מִכְתָּבִים מֵאֲנָשִׁים מְבֻגָּרִים שֶׁשּׁוֹאֲלִים אֶת אוֹתָהּ שְׁאֵלָה: "אֵיךְ אֲנִי יָכוֹל לְשַׁלֵּם אֶת הַגְּנֵבוֹת שֶׁגָּנַבְתִּי כְּשֶׁהָיִיתִי יֶלֶד?" זֶה אוֹמֵר שֶׁהַמְלַמֵּד צָרִיךְ עַכְשָׁו לַחְזֹר וּלְהַגִּיד שׁוּב לַיֶּלֶד שֶׁאָסוּר לִגְנֹב.

יוֹם אֶחָד זֶה עוֹד יַחְדֹּר לְמוֹחָם

כְּשֶׁנַּחְשֹׁב לְאָחוֹר לִימֵי הַיַּלְדוּת שֶׁלָּנוּ, נִזְכֹּר שֶׁהַהוֹרִים וְהַמְלַמְּדִים שֶׁלָּנוּ גַּם הָיוּ צְרִיכִים לַחְזֹר עַל כָּל דָּבָר הַרְבֵּה פְּעָמִים.

לָמָּה אֲנִי עוֹשֶׂה הַיּוֹם בְּרָכוֹת לִפְנֵי שֶׁאֲנִי אוֹכֵל? כִּי הַהוֹרִים שֶׁלִּי הָיוּ אוֹמְרִים לִי כָּל הַזְּמַן: "בָּרְכָה! תִּירַק בַּחֲזָרָה מֵהַפֶּה וְתַעֲשֶׂה בְּרָכָה!" עַד שֶׁזֶּה הָפַךְ אֶצְלִי לְטֶבַע שֵׁנִי. אוֹתוֹ דָּבָר אֲנִי עוֹשֶׂה עִם הַיְלָדִים שֶׁלִּי, אֲנִי חוֹזֵר וְאוֹמֵר לַיְלָדִים שֶׁלִּי אֵין סִפּוֹר פְּעָמִים, שֶׁאָסוּר לֶאֱכֹל בְּלִי בְּרָכָה, כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁיּוֹם אֶחָד זֶה עוֹד יַחְדֹּר לְמוֹחָם, וְהֵם יִזְכְּרוּ לַעֲשׂוֹת בְּרָכָה.

אֲפִלּוּ לִמְבֻגָּרִים צְרִיכִים לַחְזֹר וְלוֹמַר הַרְבֵּה פְּעָמִים

הַדָּבָר הַזֶּה שֶׁל לַחְזֹר עַל דְּבָרִים זֶה לֹא רַק אֵצֶל יְלָדִים, אֲפִלּוּ לִמְבֻגָּרִים צְרִיכִים גַּם לַחְזֹר וְלוֹמַר הַרְבֵּה פְּעָמִים אֶת מַה שֶּׁהֵם צְרִיכִים לִשְׁמֹעַ.

בְּחַיָּיו שֶׁל מוֹהֲרָא"שׁ, כְּשֶׁמּוֹהֲרָא"שׁ נָסַע לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְלֹא הָיָה כָּאן בְּאֲמֶרִיקָה שִׁעוּר לֵיל שִׁשִּׁי, אֲנִי זוֹכֵר שֶׁהִרְגִּשְׁנוּ שֶׁחָסֵר לָנוּ 'חַיִּים'. וְאִם תִּשְׁאֲלוּ מִפֶּה דִּבֵּר מוֹהֲרָא"שׁ? מוֹהֲרָא"שׁ הֲרֵי לֹא חִדֵּשׁ בַּשִּׁעוּרִים דְּבָרִים חֲדָשִׁים, מוֹהֲרָא"שׁ רַק חָזַר עַל אוֹתָם דְּבָרִים סְפוּרִים פַּעַם וְעוֹד פַּעַם; מוֹהֲרָא"שׁ אָמַר שֶׁיְּדַבְּרוּ אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְשֶׁיְּדַבְּרוּ יָפֶה לְאִשָּׁה, וְשֶׁיַּגִּידוּ מִשְׁנָיוֹת וְכוּ', כָּל שָׁבוּעַ הוּא אָמַר זֹאת בְּדֶרֶךְ אַחֶרֶת, עִם סִפּוּר אַחֵר; רוֹאִים מִזֶּה שֶׁבְּדְבָרִים שֶׁאָדָם צָרִיךְ עֲלֵיהֶם חִזּוּק, צְרִיכִים לַחְזֹר פַּעַם וְעוֹד פַּעַם.

מַהִי הַגְּדֻלָּה שֶׁלָּנוּ?

עוֹד דָּבָר רוֹאִים שָׁם. כָּתוּב בַּתּוֹרָה, כְּשֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ אֶת הָעֶגֶל, אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ (שְׁמוֹת לב, ז): "לֶךְ רֵד כִּי שִׁחֵת עַמְּךָ אֲשֶׁר הֶעֱלִיתָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם".

אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת לב. הוּבָא בְּרַשִׁ"י): "אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה, מֹשֶׁה, רֵד מִגְּדֻלָּתְךָ, כְּלוּם נָתַתִּי לְךָ גְּדֻלָּה אֶלָּא בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל, וְעַכְשָׁו יִשְׂרָאֵל חָטְאוּ, אַתָּה לָמָּה לִי", כָּל הַכָּבוֹד שֶׁנָּתַתִּי לְךָ זֶה רַק בִּגְלַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, עַכְשָׁו שֶׁהֵם לֹא שׁוֹמְרִים אֶת הַתּוֹרָה, אֵין לְךָ מָה לְחַפֵּשׂ פֹּה.

וְזֶהוּ חִזּוּק עָצוּם לְמְלַמְּדִים וּמוֹרוֹת; הַתּוֹרָה מְלַמֶּדֶת אוֹתָנוּ שֶׁכָּל הַגְּדֻלָּה שֶׁל אֶחָד שֶׁלּוֹמֵד אֶת הַתּוֹרָה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, הִיא רַק כָּל זְמַן שֶׁהוּא לוֹמֵד תּוֹרָה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאִם מַפְסִיקִים לִלְמֹד עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מְאַבְּדִים אֶת כָּל הַגְּדֻלָּה.

הַרְבֵּה פְּעָמִים בָּא מְלַמֵּד לְהִתְלוֹנֵן עַל הַתַּלְמִידִים: "אֵין אֶל מִי לְדַבֵּר", "הַיְלָדִים לֹא מְעֻנְיָנִים בִּכְלוּם", שֶׁתֵּדַע, שֶׁכָּל הַמַּעֲלָה שֶׁלְּךָ זֶה רַק בִּגְלַל שֶׁאַתָּה לוֹקֵחַ אֶת הַיְלָדִים וְאַתָּה גּוֹרֵם לָהֶם שֶׁיִּלְמְדוּ וְאַתָּה גּוֹרֵם לָהֶם שֶׁיִּתְפַּלְּלוּ, אִם אַתָּה מִתְיָאֵשׁ וְאוֹמֵר: "הַיְלָדִים לֹא מְעֻנְיָנִים בִּכְלוּם", - אַתָּה יָכוֹל לָלֶכֶת הַבַּיְתָה!

זֶה שֶׁאַתָּה יָכוֹל לְהִסְתַּדֵּר עִם הַמְּצָיְנִים שֶׁל הַכִּתָּה, זוֹ לֹא חָכְמָה, כִּי הַמְּצָיְנִים הֵם מְמֵילָא טוֹבִים אֲפִלּוּ בְּלִי הַמְלַמֵּד, בֹּא נִרְאֶה אִם אַתָּה יָכוֹל לְהִסְתַּדֵּר עִם הַיְלָדִים הַקָּשִׁים, אֲלוּ שֶׁאַף אֶחָד לֹא רוֹצֶה לְהִסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶם וְאַף אֶחָד לֹא רוֹצֶה לְדַבֵּר אִתָּם, וְאַתָּה, כֵּן יָכוֹל לִמְצֹא אֶת הַדֶּרֶךְ אֵיךְ לְרוֹמֵם אוֹתָם.

פַּעַם בָּא רֹאשׁ יְשִׁיבָה אֶל הָרַבִּי הַקָּדוֹשׁ מִסַּאטְמָר זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, הוּא אָמַר לָרַבִּי שֶׁיֵּשׁ לוֹ יְשִׁיבָה עִם עֶשְׂרִים בַּחוּרִים, שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה בַּחוּרִים הֵם מַמָּשׁ מְצָיְנִים, וּשְׁנֵי בַּחוּרִים אוֹחֲזִים מַמָּשׁ בְּאֶפֶס, וְהוּא לֹא יָכוֹל לְהִסְתַּדֵּר אִתָּם, וְהוּא שָׁאַל אֶת הָרַבִּי אִם הוּא יָכוֹל לְסַלֵּק אוֹתָם מֵהַיְשִׁיבָה? וְהָרַבִּי אָמַר לוֹ: "אֶת שְׁנֵי הַבַּחוּרִים הָאֵלּוּ תַּחֲזִיק בַּיְשִׁיבָה, אִם אַתָּה רוֹצֶה - אַתָּה יָכוֹל לְסַלֵּק אֶת שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה הַבַּחוּרִים הַמְּצָיְנִים הָאֲחֵרִים, כִּי הֵם גַּם יִסְתַּדְּרוּ בִּלְעָדֶיךָ..."

בֹּאוּ נִכָּנֵס לַכִּתָּה בְּהִתְחַדְּשׁוּת עֲצוּמָה, וְנִמְסֹר אֶת הַתּוֹרָה לַיְלָדִים כְּמוֹ כַּלָּה שֶׁהוֹלֶכֶת לַחֻפָּה; בְּהִתְחַדְּשׁוּת וְשִׂמְחָה.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ יַעֲזֹר, שֶׁתִּהְיֶה לָכֶם הַצְלָחָה וְסִיְּעָתָא דִּשְׁמַיָּא, אָמֵן.

יֵשׁ לִי כַּמָּה יְלָדִים עִם הִתְנַהֲגוּת קָשָׁה בַּכִּתָּה, אֵיךְ אֶפְשָׁר לְהִסְתַּדֵּר אִתָּם?

שְׁאֵלָה:

לִכְבוֹד רֹאשׁ הַיְּשִׁיבָה שְׁלִיט"א,

הִתְקַבַּלְתִּי הַשָּׁנָה לִהְיוֹת מְלַמֵּד בְּתַלְמוּד תּוֹרָה חָדָשׁ בְּכִתָּה ז', בָּרוּךְ הַשֵּׁם זוֹ כִּתָּה נִפְלָאָה מְאֹד עִם יְלָדִים מִמִּשְׁפָּחוֹת חֲשׁוּבוֹת מִשְּׁלָנוּ, גַּם הַמְּנַהֵל מְאֹד טוֹב אֵלַי וְהוּא מְעָרִיךְ אֶת הָעֲבוֹדָה הַקָּשָׁה שֶׁאֲנִי מַשְׁקִיעַ בַּיְּלָדִים.

אֲבָל יֵשׁ לִי כַּמָּה יְלָדִים בּוֹדְדִים שֶׁמַּקְשִׁים עָלַי מְאֹד, הֵם בִּכְלָל לֹא מַקְשִׁיבִים לָמָּה שֶׁאֲנִי מְדַבֵּר אֲלֵיהֶם, לֹא מִתּוֹךְ רַע אֶלָּא הֵם בָּאֱמֶת לֹא שׁוֹמְעִים, הֵם מְאֹד חוֹלְמָנִיים וּפְשׁוּט לֹא שׁוֹמְעִים שְׁדִבְּרוּ אֲלֵיהֶם, עַד שֶׁאוֹמְרִים לָהֶם כַּמָּה פְּעָמִים וְהֵם מִתְעוֹרְרִים.

יֵשׁ גַּם יֶלֶד, דָּוִקָא עִם רֹאשׁ טוֹב, אֲבָל בְּמֶשֶׁךְ כָּל הַשִּׁעוּר הוּא עוֹשֶׂה תְּנוּעוֹת עִם הַיָּדַיִם כְּאִלּוּ הוּא יוֹרֶה פְּצָצוֹת עַל מִישֶׁהוּ וְהוּא עוֹשֶׂה קוֹלוֹת שֶׁל פְּצָצוֹת עָפוֹת. בַּהַתְחָלָה חָשַׁבְתִּי שֶׁמִּשֶּׁהוּ לֹא בְּסֵדֶר אִתּוֹ, אֲבָל אֲנִי רוֹאֶה שֶׁמַּמָּשׁ לֹא חָסֵר לוֹ כְּלוּם, יֵשׁ לוֹ רֹאשׁ טוֹב וּבַמִּשְׂחָקִים הוּא מֵהַטּוֹבִים, גַּם אֶת הַלִּמּוּד הוּא יָכוֹל לִקְלֹט מַהֵר, אֲבָל בְּאֶמְצַע הַשִּׁעוּר הוּא מְרַחֵף אֵי שָׁם הַרְחֵק, וְאֵינֶנּוּ.

כְּבָר נִסִּיתִי הַרְבֵּה דְּרָכִים, אֲבָל זֶה הוֹלֵךְ מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה, נִרְאֶה כְּאִלּוּ הַמּוֹחַ שֶׁלָּהֶם בִּכְלָל לֹא כָּאן. הַמְּנַהֵל אוֹמֵר שֶׁכָּךְ זֶה אֵצֶל הָרַבֵּה יְלָדִים וְזֶה עוֹבֵר עִם הַגִּיל, אֲבָל זֶה מְאֹד מַפְרִיעַ לִי, אֲנִי רוֹצֶה שֶׁכָּל יֶלֶד יַצְלִיחַ, הַאִם יֵשׁ אֵיזוֹ עֵצָה?

יִשַּׁר כֹּחַ גָּדוֹל

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם א' פָּרָשַׁת וַיֵּצֵא, רֹאשׁ חֹדֶשׁ כִּסְלֵו, שְׁנַת תשע"ח לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... גָּרוֹ יָאִיר

קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אַשְׁרֶיךָ וְאַשְׁרֵי חֶלְקֶיךָ שֶׁיֵּשׁ לְךָ אֶת הַזְּכוּת לִהְיוֹת מְלַמֵּד דַּרְדַּקִי, לְלַמֵּד תּוֹרָה עִם תִּינוֹקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן שֶׁעֲלֵיהֶם הָעוֹלָם עוֹמֵד; חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה אוֹמְרִים (בָּבָא בָּתְרָא ח:): עַל הַפָּסוּק (דָּנִיֵּאל יב, ג): "וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים" - אֵלּוּ מְלַמְּדֵי תִּינוֹקוֹת, מְלַמֵּד נִמְשָׁל לְכוֹכָבִים. כְּמוֹ שֶׁאִי אֶפְשָׁר לִסְפּוֹר אֶת הַכּוֹכָבִים שֶׁבַּשָּׁמַיִם, כָּךְ אִי אֶפְשָׁר לִסְפּוֹר אֶת הַזְּכוּיוֹת שֶׁל מְלַמֵּד שֶׁמַּכְנִיס בִּילָדִים תּוֹרָה, תְּפִלָּה וְיִרְאַת שָׁמַיִם. לָכֵן חֲזַק וֶאֱמַץ מְאֹד שֶׁיֵּשׁ לְךָ כָּל כָּךְ הַרְבֵּה זְכוּיוֹת בַּשָּׁמַיִם.

מְלַמֵּד צָרִיךְ לֶאֱכֹל טוֹב וְלִישֹׁן טוֹב כְּפִי הַהֲלָכָה (יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רמה, סָעִיף טז): "וְאֵין לַמְלַמֵּד לִנְעֹר בַּלַּיְלָה יוֹתֵר מִדַּאי, שֶׁלֹּא יִהְיֶה עָצֵל בַּיּוֹם לִלְמֹד, וְכֵן לֹא יִתְעַנֶּה", אָסוּר לְמְלַמֵּד לִהְיוֹת עֵר עַד מְאֻחָר בַּלַּיְלָה כְּדֵי שֶׁהוּא לֹא יִהְיֶה עָיֵף; כִּי אִם הַמְּלַמֵּד עָיֵף, הוּא לֹא יָשִׁישׁ כָּרָאוּי, הוּא עָלוּל לְהִתְרַגֵּז בְּמְהִירוּת חַס וְשָׁלוֹם וְהוּא יָכוֹל לְהַגִּיעַ לָתֵת מַכּוֹת וְכוּ', אוֹ כְּשֶׁמְּלַמֵּד לֹא אוֹכֵל כָּרָאוּי, הוּא רָעֵב, הוּא עָלוּל חַס וְשָׁלוֹם לְהִתְרַגֵּז עַל הַיְּלָדִים. לָכֵן תִּזָּהֵר לָלֶכֶת לִישֹׁן מִקֹּדֶם כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה רַעֲנָן הֵיטֵב, וְכָל הַיּוֹם יֵלֵךְ לְךָ יוֹתֵר בְּקַלּוּת.

אֲנִי רוֹצֶה לְשַׁתֵּף אוֹתְךָ בְּסִפּוּר יָפֶה שֶׁיַּעֲזֹר לְךָ; מְלַמֵּד הַשִּׂיחַ אֶת לִבּוֹ לַחֲבֵרוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּעָיָה, הוּא לֹא יוֹדֵעַ מָה לַעֲשׂוֹת עִם הַכִּתָּה שֶׁלּוֹ, בְּכָל עֶרֶב רֹאשׁ חֹדֶשׁ הַיְּלָדִים מִתְנַהֲגִים אֵלָיו כָּל כָּךְ גָּרוּעַ, הֵם מַמָּשׁ מוֹצִיאִים אוֹתוֹ מֵהַכֵּלִים עַד שֶׁהוּא מַכֶּה אוֹתָם, "אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מֵאֵיפֹה הַיְּלָדִים יוֹדְעִים מָתַי חָל עֶרֶב רֹאשׁ חֹדֶשׁ; כָּל הַחֹדֶשׁ הַכֹּל טוֹב וְיָפֶה עַד שֶׁמַּגִּיעַ עֶרֶב רֹאשׁ חֹדֶשׁ, שֶׁאָז הֵם מַתְחִילִים לְהִתְפָּרַע מְאֹד וְכוּ'"; הֶחָבֵר הֵבִין מִיָּד שֶׁמַּשֶּׁהוּ קוֹרֶה עִם הַמְּלַמֵּד בְּעַצְמוֹ, לֹא עִם הַיְּלָדִים; הוּא שׁוֹאֵל אֶת הַמְּלַמֵּד: "תַּגִּיד לִי מַה סֵּדֶר הַיּוֹם שֶׁלְּךָ בְּכָל עֶרֶב רֹאשׁ חֹדֶשׁ?" אוֹמֵר הַמְּלַמֵּד לַחֲבֵרוֹ: "בְּכָל עֶרֶב רֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲנִי נוֹהֵג לָקוּם מֻקְדָּם מְאֹד וַאֲנִי אוֹמֵר אֶת כָּל הַתְּהִלִּים, כְּמוֹ כֵּן יֵשׁ לִי הַנְהָגָה עוֹד מֵהֶיוֹתִי בָּחוּר לָצוּם בְּכָל עֶרֶב רֹאשׁ חֹדֶשׁ וְכוּ'", אוֹמֵר לוֹ הֶחָבֵר: "נוּ, אַתָּה לֹא צָרִיךְ לְדַבֵּר יוֹתֵר, כְּבָר סִפַּרְתָּ הַכֹּל; לֹא הַיְּלָדִים הֵם הַבְּעָיָה, הַיְּלָדִים הֵם יְלָדִים יְקָרִים, אַתָּה בְּעַצְמְךָ אוֹמֵר שֶׁכָּל הַחֹדֶשׁ הֵם טוֹבִים, אֶלָּא הַבְּעָיָה הִיא שֶׁאַתָּה צָם בְּכָל עֶרֶב רֹאשׁ חֹדֶשׁ, וְאִם לֹא אוֹכְלִים מִתְעַצְבְּנִים מַהֵר יוֹתֵר וְכוּ'. יֵשׁ לִי בִּשְׁבִילְךָ שְׁתֵּי עֵצוֹת, אוֹ שֶׁאַתָּה מַפְסִיק לָצוּם כְּפִי הַהֲלָכָה שֶׁאָסוּר לְמְלַמֵּד לָצוּם, אוֹ אִם אַתָּה לֹא רוֹצֶה לַעֲזֹב אֶת הַמִּנְהָג שֶׁלְּךָ, קַח מְלַמֵּד אַחֵר שֶׁיִּהְיֶה אֶת מְקוֹמְךָ בְּכָל עֶרֶב רֹאשׁ חֹדֶשׁ'.

מְלַמֵּד צָרִיךְ לָדַעַת כְּלָל, נָכוֹן שֶׁחָשׁוּב מְאֹד לָלֶכֶת לִשְׂמָחוֹת בַּמִּשְׁפָּחָה וְכוּ', אֲבָל הֵיוֹת וּלְכָל אֶחָד יֵשׁ הָרֵי מִשְׁפָּחוֹת בְּרוּכוֹת כֵּן יִרְבּוּ, וְיוֹצֵא שֶׁכְּמַעַט בְּכָל שָׁבוּעַ יֵשׁ שִׂמְחָה וְכוּ', צָרִיךְ מְלַמֵּד לָדַעַת שֶׁאָסוּר לוֹ לְהִכָּנֵס לַכִּתָּה אִם הוּא לֹא יָשֵׁן טוֹב, כִּי עֲלוּלִים חַס וְשָׁלוֹם לְבַיֵּשׁ יֶלֶד רַק בִּגְלַל שֶׁעֲיֵפִים.

לָאַחֲרוֹנָה הָיָה לִי סִפּוּר יָפֶה עִם מְלַמֵּד. תַּלְמִידֵי הַכִּתָּה הַגְּבוֹהָה אֶצְלֵנוּ בְּתַלְמוּד תּוֹרָה מִתְפַּלְּלִים שַׁחֲרִית וּמִנְחָה בְּיַחַד עִם הַבַּחוּרִים, יוֹם אֶחָד אֲנִי רוֹאֶה שֶׁיֶּלֶד יוֹשֵׁב וְלוֹעֵס מַסְטִיק בִּשְׁעַת הַתְּפִלָּה, אֲנִי חוֹשֵׁב לְעַצְמִי: 'אֲנִי רוֹצֶה לִרְאוֹת מָה הַמְּלַמֵּד הוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת עִם הַיֶּלֶד וְכוּ'', אֲנִי רוֹאֶה שֶׁהַיֶּלֶד לוֹעֵס וְלוֹעֵס אֶת הַמַּסְטִיק עַד שֶׁהַמְּלַמֵּד שָׂם לֵב, הַמְּלַמֵּד קָרָא לַיֶּלֶד, אֲנִי חוֹשֵׁב לְעַצְמִי: 'מַה מַגִּיעַ עַכְשָׁו, סְטִירָה? צְעָקָה?' אֲבָל אֲנִי רוֹאֶה שֶׁהַמְּלַמֵּד קוֹרֵא לוֹ שֶׁיִּתְקָרֵב אֵלָיו, הוּא מִתְכּוֹפֵף לְאָזְנוֹ שֶׁלּוֹ, וְאוֹמֵר לוֹ מַשֶּׁהוּ. הַיֶּלֶד יוֹצֵא מִבֵּית הַמִּדְרָשׁ, וְחוֹזֵר כְּאִלּוּ לֹא הָיָה. קָרָאתִי לַיֶּלֶד, שָׁאַלְתִּי אוֹתוֹ: "מָה אָמַר לְךָ הַמְּלַמֵּד שֶׁלְּךָ בְּשֶׁקֶט?" אוֹמֵר הַיֶּלֶד: "הַמְּלַמֵּד שֶׁלִּי אָמַר לִי, שֶׁאֵצֵא הַחוּצָה לִירֹק אֶת הַמַּסְטִיק וְשֶׁאַתְחִיל לְהִתְפַּלֵּל".

אִם הַמְּלַמֵּד לֹא הָיָה יָשֵׁן בְּאוֹתוֹ לַיְלָה, לֹא הָיָה לוֹ יִשּׁוּב הַדַּעַת, אַחֲרֵי שֶׁהוּא הָיָה קוֹרֵא לַיֶּלֶד הוּא הָיָה נוֹתֵן לוֹ סְטִירָה, אוֹ צְבִיטָה, אוֹ צְעָקָה וְכוּ', אֲבָל הֵיוֹת וְהַמְּלַמֵּד הָיָה רַעֲנָן וְרָגוּעַ וְכוּ', הוּא דִּבֵּר יָפֶה אֶל הַיֶּלֶד. כְּשֶׁהַיֶּלֶד הַזֶּה יִגְדַּל וְיִתְבַּגֵּר הוּא יִזְכֹּר שֶׁהַמְּלַמֵּד שֶׁלּוֹ אָהַב אוֹתוֹ, הוּא יִזְכֹּר כַּמָּה יָפֶה

הַמְּלַמֵּד שֶׁלּוֹ דִּבֵּר אֵלָיו, שֶׁהַמְּלַמֵּד שֶׁלּוֹ הִתְחַשֵּׁב בִּרְגָשׁוֹת שֶׁלּוֹ, הַיֶּלֶד הַזֶּה יִשָּׁאֵר יְהוּדִי כָּשֵׁר. לָכֵן, אִם אַתָּה הוֹלֵךְ לִשְׁמָחוֹת, אַתָּה צָרִיךְ לָקַחַת מְלַמֵּד אַחֵר שֶׁיְּמַלֵּא אֶת מְקוֹמְךָ בַּיּוֹם הַבָּא, אוֹ שֶׁתֵּצֵא הַבַּיְתָה מֵהַשִּׂמְחָה יוֹתֵר מֻקְדָּם.

מַה שֶּׁאַתָּה שׁוֹאֵל שֶׁיֵּשׁ יֶלֶד בַּכִּתָּה שֶׁלְּךָ שֶׁנִּהְיֶה מְהֻרְהָר מְאֹד בְּאֶמְצַע הַלִּמּוּד, הוּא עוֹשֶׂה תְּנוּעוֹת עִם הַיָּדַיִם כְּאִלּוּ הוּא יוֹרֶה עִם רוֹבֶה וְכוּ'; זֶה מַגִּיעַ מִלְּצָפּוֹת בַּסְּרָטִים אוֹ מִמִּשְׂחֲקֵי מַחְשֵׁב וְכוּ'. הוֹרִים לֹא קוֹלְטִים שֶׁאִם נוֹתְנִים לַיֶּלֶד מַחְשֵׁב לְשַׂחֵק בּוֹ מִשְׂחָקִים, זֶה לוֹקֵחַ אֶת הַמֹּחַ שֶׁל הַיֶּלֶד, כְּשֶׁהַיֶּלֶד יוֹשֵׁב בְּתַלְמוּד תּוֹרָה הַיֶּלֶד חוֹזֵר לַמַּחְשֵׁב שֶׁלּוֹ, הוּא כָּל כָּךְ שָׁקוּעַ בְּזֶה עַד שֶׁהוּא שׁוֹכֵחַ אֵיפֹה הוּא יוֹשֵׁב, הוּא מַתְחִיל לַעֲשׂוֹת תְּנוּעוֹת עִם הַיָּדַיִם כְּאִלּוּ הוּא אוֹחֵז אֶקְדָּח וְיוֹרֶה. זֶה מַגִּיעַ מִצְּפִיָּה בְּסְרָטִים שֶׁל יְרִיּוֹת וְכוּ', אוֹ מִמִּשְׂחֲקֵי מַחְשֵׁב.

לָכֵן, הוֹרִים שֶׁרוֹצִים נַחַת מֵהַיְלָדִים שֶׁלָּהֶם, הוֹרִים שֶׁרוֹצִים לְהָקִים בַּיִת כָּשֵׁר, צְרִיכִים לְהִזָּהֵר לֹא לְהַכְנִיס לְבֵית מַחְשֵׁב וְכַדּוֹמֶה; עָדִיף שֶׁהַיְלָדִים יִקְפְּצוּ וְיִרְקְדוּ, אוֹ יְשַׂחֲקוּ עִם צַעֲצוּעִים וְכוּ', שֶׁזֶּה לֹא מוֹצִיא אֶת הַמֹּחַ שֶׁלָּהֶם.

הַשְּׁאֵלָה שֶׁאַתָּה שׁוֹאֵל וְכוּ'; קֹדֶם נִשְׁמַע מִדְּבָרֶיךָ שֶׁאַתָּה שׁוֹאֵל מָה אַתָּה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת עִם הַיֶּלֶד כִּי הוּא מַפְרִיעַ לְךָ וְכוּ', אַחַר כָּךְ אַתָּה כּוֹתֵב שֶׁכּוֹאֵב לְךָ כִּי אַתָּה רוֹאֶה שֶׁהַיֶּלֶד יַצְלִיחַ; אֵלּוּ שְׁנֵי דְּבָרִים - כְּשֶׁיֶּלֶד לֹא לוֹמֵד, הוּא חוֹלֵם, זֶה דָּבָר אֶחָד. אַחַר כָּךְ יֵשׁ יֶלֶד שֶׁמַּפְרִיעַ לַאֲחֵרִים - הוּא מַפְרִיעַ לַמְּלַמֵּד, הוּא חָצוּף, זֶה דָּבָר שֵׁנִי.

מְלַמֵּד, מְחַנֵּךְ צָרִיךְ לָדַעַת אֶת הַכֹּל הַזֶּה, כָּךְ הוּא יַצְלִיחַ; כְּשֶׁיֶּלֶד מַפְרִיעַ לַכִּתָּה, אֲזַי הַמְּלַמֵּד לֹא יָכוֹל לְחַכּוֹת עַד שֶׁכָּל הַכִּתָּה תִּתְהַפֵּךְ, אֶלָּא צְרִיכִים לְהַעֲנִישׁ אֶת הַיֶּלֶד וְכוּ', אֲבָל אִם הַיֶּלֶד לֹא מַפְרִיעַ לַכִּתָּה, בְּסַךְ הַכֹּל הוּא לֹא מִשְׁתַּתֵּף בַּלִּמּוּדִים, אוֹ שֶׁהוּא לֹא מִתְפַּלֵּל וְכוּ' - זֶה כְּבָר סִפּוּר אַחֵר, בַּמִּקְרֶה הַזֶּה הַמְּלַמֵּד צָרִיךְ לְשַׂחֵד אוֹתוֹ וְכוּ' פַּעַם וְעוֹד פַּעַם, הַמְּלַמֵּד צָרִיךְ לְהִתְאַזֵּר בְּסַבְלָנוּת. אִם הַמְּלַמֵּד כְּבָר נָסָה אֶת כָּל הַדְּרָכִים, וּבְכָל זֹאת הוּא רוֹאֶה שֶׁהַיֶּלֶד לֹא מִשְׁתַּתֵּף בַּלִּמּוּדִים וְכוּ', הַמְּלַמֵּד צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כְּפִי הַהֲלָכָה (שֻׁלְחָן עָרוּךְ יוֹרֶה דֵּעָה, הִלְכוֹת מְלַמְּדִים, סִימָן רמה, סְעִיף ט): "אֲפִלּוּ תִּינוֹק שֶׁאֵינוֹ מֵבִין לְקָרוֹת, לֹא יְסַלְּקוּהוּ מִשָּׁם, אֶלָּא יֵשֵׁב עִם הָאֲחֵרִים, אוּלַי יָבִין".

זֶה אִם הַיֶּלֶד לֹא מִשְׁתַּתֵּף, אֲבָל אִם הַיֶּלֶד מַפְרִיעַ לְכָל הַכִּתָּה, אִי אֶפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ לִלְמֹד וְכוּ', אָז זֶה כְּבָר מַשֶּׁהוּ אַחֵר, אָז צְרִיכִים לְהִזָּהֵר שֶׁהוּא לֹא יַפְרִיעַ.

בְּדֶרֶךְ כְּלָל הַיְלָדִים שֶׁעוֹשִׂים בְּעָיוֹת לַמְּלַמֵּד שֶׁלָּהֶם, הֵם בְּדֶרֶךְ כְּלָל יְלָדִים מְאֹד שְׁבוּרִים. אַף אֶחָד לֹא מִסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶם, הֵם לֹא מְקַבְּלִים שׁוּם תְּשׁוּמֶת לֵב, אָז הֵם מְחַפְּשִׂים בְּדֶרֶךְ לֹא טוֹבָה שֶׁיִּסְתַּכְּלוּ עֲלֵיהֶם, וְלָכֵן הֵם מְחַפְּשִׂים לְהַפְרִיעַ לַמְּלַמֵּד לִמְסֹר אֶת הַשִּׁעוּר, כִּי אָז הוּא הַזְּמַן הַיָּחִיד שֶׁהַיְלָדִים הָאֲחֵרִים יִצְחֲקוּ אֲלֵיהֶם וְהֵם יְקַבְּלוּ תְּשׁוּמֶת לֵב. כְּשֶׁלּוֹקְחִים אֶת הַיְלָדִים הָאֵלּוּ, מְדַבְּרִים אֲלֵיהֶם בִּפְרָטִיּוּת, אָז רוֹאִים שֶׁהֵם יְלָדִים מְאֹד שְׁבוּרִים, הֵם לֹא רוֹצִים לִהְיוֹת רָעִים, הֵם לֹא מַפְרִיעִים כְּדֵי לְהַכְעִיס, הֵם עוֹשִׂים אֶת זֶה בְּלִי לִרְצוֹת רַק כְּדֵי לְקַבֵּל קְצָת תְּשׁוּמַת לֵב.

מְלַמֵּד חָכָם לוֹקֵחַ אֶת הַיְלָדִים הַחֲבֵרְהַ'מְנִים שֶׁיַּעַזְרוּ לוֹ, כָּךְ הוּא חוֹסֵךְ לְעַצְמוֹ הַרְבֵּה כְּאֵבֵי רֹאשׁ. כִּי בָּרֶגַע שֶׁמְּנַצְּחִים אוֹתָם, הֵם עוֹמְדִים בְּצַד שֶׁל הַמְּלַמֵּד, אָז הַכֹּל מִשְׁתַּנֶּה וְהֵם רַק מְחַפְּשִׂים לִהְיוֹת לְצִדּוֹ שֶׁל הַמְּלַמֵּד שֶׁלָּהֶם.

כַּמּוּבָן שֶׁבִּלְי תְּפִלָּה שׁוּם דָּבָר לֹא עוֹזֵר, אֶפְשָׁר לָדַעַת אֶת כָּל הָעֵצוֹת וְכָל הַחָכְמוֹת, אֲבָל בִּלְי תְּפִלָּה, בִּלְי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא - לֹא יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת כְּלוּם. לָכֵן צְרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁיִּזְכּוּ לְתַלְמִידִים הַגּוּנִים, כְּפִי שֶׁרַבֵּנוּ אוֹמֵר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת לְמוּד, סִימָן ע): "צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל, שֶׁיִּזְכֶּה לְתַלְמִידִים הַגּוּנִים", כִּי בִּלְי תְּפִלָּה שׁוּם דָּבָר לֹא מַצְלִיחַ.

הַשֵּׁם יַעֲזֹר שֶׁתַּצְלִיחַ בְּכָל דְּרָכֶיךָ.

...

(עֲצָתוֹ אֱמוּנָה חֵלֶק ב', מִכְתָּב קט"ז)

מְדוֹר חִינּוּךְ

בְּקוֹל בְּרֶסְלֶב

לִשְׁמִיעַת כָּל שִׁעוּרֵי הַחִינּוּךְ

(באידיש)

מֹרֶה דִּישִׁיבָה שְׁלִיט"א

בְּ'קוֹל בְּרֶסְלֶב'

הַקִּישׁוּ 1-2-4-2-1

- שְׁמוּעַ וְהַרְחִי נַפְשְׁכֶם -

קול ברסלב

קוֹל בְּרֶסְלֶב

שִׁיעוּרִים; חִיזּוּק יוֹמִי; נִיגּוּנִים; סִפּוּרֵי תְּפִלָּה וְעוֹד

079-704-0066

אַרְצוֹת הַבְּרִית 845-351-0910 / 212-444-9191 / אַנְגְלִיָה 03303502361

קָנָדָה 4383008080 / בֶּלְגִיָה 3235003461 / אַרְגֶנְטִינָה 11552354370

מֵייל חִיזּוּק יוֹמִי chizikyomi@gmail.com

קוואל פון אמונה (נשים)

שִׁיעוּרִים; סִפּוּרֵי תְּפִלָּה; מַתְכּוֹנִים; וְעוֹד

079-704-0069

אַרְצוֹת הַבְּרִית 212-444-9169 / 845-351-9060 / אַנְגְלִיָה 03303502363

קָנָדָה 438-320-9090

...